Raadsvoorstel
41490

Raadsvergadering
n.v.t.

Commissie
27 september 2021

Eenheid en opsteller
Ontwikkeling & Advies
Peter Prins

Portefeuillehouder
Auke Schipper

Programma
2a

Onderwerp
Eerste concept Omgevingsvisie Hattem

Voorstel
De raad besluiten om:

1. Kennis te nemen de concept Ontwerp Omgevingsvisie Hattem
2. De concept Ontwerp Omgevingsvisie op 27 september inhoudelijk te bespreken. De resultaten van de bespreking kunnen dan worden verwerkt in de versie die – naar verwachting in oktober – door het college van B&W tervisie zal worden gelegd

Inleiding

Proces Omgevingsvisie

- In november 2018 zijn de kernkwaliteiten van Hattem bepaald, alsmede de belangrijkste aandachtspunten voor de toekomst (verbeterpunten, trends, ontwikkelingen, projecten).
- Halverwege 2019 is een vragenlijst uitgezet onder inwoners ten behoeve van www.waarstaatjegemeente.nl. Daarin zijn ook enkele vragen opgenomen over de kwaliteiten en verbeterpunten van Hattem.
- Op 13 februari 2020 is een inloopavond georganiseerd in het stadhuis, waarbij met inwoners het gesprek is aangegaan over de kernkwaliteiten van Hattem en de belangrijkste aandachtspunten. Dit heeft geresulteerd in een zogenaamde Bouwstenennotitie.
- Op 27 augustus 2020 heeft een ‘bewonersmarkt’ plaatsgevonden in het kader van de Regionale Energiestrategie (RES). Daarbij is ook - aan de hand van een serie posters - met inwoners van gedachten gewisseld over de aanzet voor de gemeentebrede koers en de uitwerking daarvan voor de verschillende deelgebieden.
- In de tweede helft van 2020 en begin 2021 is in overleg met uw college en de gemeenteraad gewerkt aan het aanscherpen van de integrale koers, samengevat in een beeldende presentatie die de contouren laat zien van de concept-Ontwerp-Omgevingsvisie.
- De resultaten van zowel de sessies met u, de raad en de ambtelijke projectgroep zijn verwerkt in de presentatie met de concept-koers voor de Omgevingsvisie die in maart is

gedeeld en besproken met de inwoners, ondernemers en organisaties in Hattem en collega-overheden.
- De resultaten van de participatie in maart over het Koersdocument zijn in mei met u en de gemeenteraad gedeeld.
- Op basis van de resultaten van de participatie is een eerste concept van de Omgevingsvisie (nog zonder uitvoeringshoofdstuk) uitgewerkt en besproken met: Collega-overheden (17 juni) Koepelstakeholders uit Hattem (21 juni) Een brede raadscommissie (7 juli). Aanvullende hebben de fracties van de PvdA (ook mondeling), het CDA en D66 een schriftelijke reactie ingestuurd. De reacties zijn conform collegebesluit van 31 augustus 2021 verwerkt in bijgevoegd concept-Ontwerp Omgevingsvisie.

Beoogd effect
De gemeenteraad de gelegenheid te geven te reageren op de concept-Ontwerp Omgevingsvisie in de aanloop naar vrijgave van de concept Ontwerp Omgevingsvisie voor tervisielegging en het indienen van zienswijzen.

Na verwerking van de resultaten van de bespreking in de commissie op 27 september 2021 zal de concept Ontwerp Omgevingsvisie aan het college van B&W worden voorgelegd met het verzoek om deze vrij te geven voor de tervisielegging.

Bevoegdheid / Juridisch kader
- Omgevingswet (art. 3.1, 3.2 en 3.3).
- Omgevingsbesluit (art. 10.8)
- Awb (afdeling. 3:4)

(Vooruitlopend op het van kracht worden van de Omgevingswet per 1 juli 2022)

Eerdere besluitvorming en kaders
- Week van de Omgevingsvisie, november 2018
- Bouwstenennotitie Omgevingsvisie Hattem, begin 2019
- Waar staat je gemeente, halverwege 2019
- BOT-sessie met gemeenteraad, januari 2020
- Dialoogavond met inwoners, februari 2020
- BOT-sessies met college over koers Omgevingsvisie 2040, januari 2021
- Koersdocument, februari
- BOT-sessies met gemeenteraad in maart en april
- Bespreking van enkele stellingen op basis van de resultaten van de participatie met de raadscommissie op 17 mei
- Bespreking van een voorstel voor bijstelling van het proces voor de Omgevingsvisie met het college op 18 mei
- Bespreking van het eerste concept van de Omgevingsvisie met de collega-overheden (17 juni), de koepelstakeholders in Hattem (21 juni) en de brede raadscommissie (7 juli)
- Besluitvorming over de resultaten van de besprekingen in juni en juli in het college van B&W van 31 augustus 2021
- Besluitvorming over de afhandeling van de zienswijzen die zijn ingediend bij de Nota Reikwijdte en Detailniveau (NRD) bij het planMER in het college van B&W van 31 augustus 2021.

Argumenten
1. *concept Ontwerp-Omgevingsvisie*

In bijgevoegd concept-Ontwerp Omgevingsvisie zijn de resultaten van de besprekingen in juni en juli (inclusief de schriftelijke reacties) verwerkt, conform besluitvorming in het college van B&W op 31 augustus 2021.

Aanvullend is in dit concept-Ontwerp het uitvoeringshoofdstuk voor het eerst uitgewerkt.

Tenslotte zijn in bijgevoegde concept-Ontwerp Omgevingsvisie ook de voorlopige resultaten van het planMER verwerkt: In onderstaande wordt de strekking van de belangrijkste voorstellen kort toegelicht. Voor een uitgebreidere beschrijving wordt verwezen naar de concept-Ontwerp Omgevingsvisie.

De woningbouwopgave
In het kader van het planMER zijn drie scenario's onderzocht voor woningbouw, te weten:
- Bouwen voor eigen behoefte (570 woningen)
- Bouwen voor eigen behoefte met een bijdrage voor de regio (1120)
- Bouwen voor eigen behoefte met en grote bijdrage voor de regio (1570)

Bij de beoordeling zijn de aspecten verkeer, stikstof, natuur en biodiversiteit, geluid, gezondheid en landschappelijke en cultuurhistorische inpassing het meest van belang. De voorlopige conclusie is dat alle scenario's realiseerbaar zijn voor deze aspecten, met uitzondering van stikstof.
Alle scenario's leiden tot een niet aanvaardbare toename van de stikstofdepositie. Binnen de gemeente Hattem zijn wel enige salderingsmogelijkheden te vinden maar deze zijn niet toereikend. Een structurele oplossing is afhankelijk van Rijks en provinciaal beleid dat in ontwikkeling is.
Voor de overige aspecten geldt dat de scenario's realiseerbaar zijn, waarbij wel van belang is dat het extra verkeer zoveel mogelijk via de noordelijke route richting A28 geleid wordt, aanvullende investeringen in OV en een zorgvuldige inpassing nodig zijn.

In het licht van de discussie in met de gemeenteraad en de resultaten van de participatie is nu voorgesteld te kiezen voor het scenario met 1120 woningen.
- Daarmee kan goed worden voorzien in de eigen behoefte, rekening houdend met een onvermijdelijk instroom van circa 30% van buiten Hattem.
- Dat aantal kan waarschijnlijk binnen de bestaande bebouwde kom worden gerealiseerd, waarbij de herontwikkeling van t Veen een belangrijke functie vervult. Recente analyse van de woningbehoefte (Companen 2021) ondersteunen de behoefte en onderstrepen het belang van doorontwikkeling van t Veen.
- Hattem kan daarmee groeien naar een gemeente van 15.000 inwoners, een grens die de gemeente meer slagkracht biedt.
- Dit scenario vraagt geen actieve grondpolitiek.
- Mocht de vraag in de praktijk groter zijn en de bouw sneller gaan dan nu voorzien, dan kan bij de eerstvolgende actualisatie van de Omgevingsvisie alsnog de ambitie omhoog worden bijgesteld en worden gezocht naar een passende uitleglocatie.

Windenergie
Vanwege:
- het grote maatschappelijk belang van de energietransitie
- de resultaten van de participatie (m
- de eerdere uitspraak van de gemeenteraad in het kader van de RES om zelf te besluiten over eventuele locaties voor grote windturbines in Hattem

is ervoor gekozen om de mogelijkheden voor (grote) windturbines expliciet te onderzoeken in het kader van het planMER. De voorlopige conclusie is dat er, rekening houdend met de normering voor geluid en trillingen en de bescherming van de Wespendief (Veluwe, Natura2000), geen geschikte locaties zijn te vinden.
- Het voorstel is dan ook om in het kader van de Omgevingsvisie geen grote winturbines mogelijk te maken. Dit voorstel wordt wel geplaatst in de discussie dat de RES 1.0 nog geen sluitende energiebalans heeft opgeleverd en dat in de RES 2.0 opnieuw zal worden gekeken naar de mogelijkheden om al gemeente en regio meer energieneutraal te worden, bijvoorbeeld op basis van nieuw beschikbare technieken.

- Het voorstel is om – in lijn met het beleidskader hernieuwbare energie – kleine windmolens (max tiphoogte 40 m) wel mogelijk te maken in het kader van de Omgevingsvisie. Daarbij past de kanttekening dat per locatie een nadere afweging noodzakelijk is van eventuele negatieve effecten op de omgeving. Juist kleinere windmolens lijken meer invloed te hebben op de vliegbewegingen van vogels.

Zonnevelden
De eerst analyse in het planMER wijst uit dat zonnevelden mogelijk zijn binnen de zoekgebieden die in het kader van de RES zijn aangewezen. De *Gelderse Zonnewijzer en de Zonneladder* van de milieufederaties bieden goede aanknopingspunten voor een zorgvuldige afweging en inpassing van locaties voor zonnevelden. Dit sluit ook aan op de uitkomsten van de participatie en resultaten van eerder besprekingen met de gemeenteraad. Op basis daarvan is het volgende voorstel voor de Omgevingsvisie uitgewerkt:
- Samen met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties (m.n. Powered by Hattem) in Hattem en maximale inspanning leveren om zon op dak te realiseren.
- Parallel zonnevelden mogelijk te maken in gebieden nabij hoofdinfrastructuur en op zogenaamde restruimtes. Daarbij kijken we ook naar de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik zoals momenteel de locatie vuilstort. Bij grootschalige zonnevelden extra aandacht voor een zorgvuldige afweging en landschappelijke inpassing c.q. een nieuw ontwerp voor het landschap.
- Pas daarna ruimte te bieden voor kleinschalige zonnevelden in het open poldergebied op basis van een zorgvuldige afweging en inpassing van concrete voorstellen en initiatieven.

Aanvullend blijkt in de praktijk dat het draagvlak voor initiatieven voor duurzame energie (zon en wind) wordt vergroot als de omgeving, die hinder ondervindt van de energiewinning, ook meeprofiteert van de opbrengsten. Het voorstel is om dit ook als beleidslijn op te nemen.

Kanttekeningen
Geen

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie
Volgt na vrijgave van een volgende concept-Ontwerp Omgevingsvisie voor tervisielegging en zienswijzen in oktober. De gemeenteraad organiseert begin september eigen participatie-activiteiten ter voeding van de inbreng in de commissievergadering van 27 september.

Uitvoering
Na bespreking in de commissie ARZ zal de concept Ontwerp Omgevingsvisie worden aangepaste en opnieuw voorgelegd aan het college van B&W met het oog op de vrijgave voor tervisielegging en het indienen van zienswijzen.

Maand	**Uitvoering**
September 2021	Concept Ontwerp-Omgevingsvisie via B&W voorleggen aan de gemeenteraad
Oktober/ november 2021	Concept Ontwerp-Omgevingsvisie vrijgeven voor inspraak en zienswijzen
Februari 2022	Omgevingsvisie via B&W aanbieden aan de gemeenteraad en vaststellen

Bijlagen:
Bijlage I: concept-Ontwerp Omgevingsvisie

Hattem, 7 september 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Hattem,

de secretaris, de burgemeester,